

ВКАМЕНЕНИЯТ МОМЪК

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Живял на този свят един цар. Той дълго време нямал деца и чак на стари години му се родил син. Царят треперел над сина си — да не би някой да го урочаса^[1], да го погуби. Скрил сина си в една висока кула, там го хранили и поили, никъде не го пускали. Така и растял царският син, затворен.

Слънцето обикнало младежа. Изгрее ли сутрин, веднага ще озари кулата и ще изпрати първия си лъч право в очите му, за да го събуди. Ставал момъкът, обличал се, умивал се, отивал до прозореца, поглеждал слънцето и широко се прозявал. Мъчно му ставало на слънцето от това, но то обичало младежа и изтърпявало.

Търпяло, търпяло слънцето тази обида от своя любимец, но най-после се разгневило, блеснало силно с лъчите си и го вкаменило. Денем бил като камък царският син, а нощем се съживявал. Но никой не знаел това.

Разтъжил се царят, издигнал в гъста, непроходима гора прекрасен храм и сложил там вкаменения си син. Дошла вечерта в храма една девойка, видяла царския син съживен и останала при него през нощта. Заживели те като мъж и жена, но всеки ден на разсъмване девойката си отивала, а той отново се превръщал в камък. Дошло време да им се роди дете. Царският син казал на жена си:

— Иди при баща ми и го помоли да те прибере, ако ще да е и в някой курник.

Отишла тя при царя и го помолила. Прибрали я в един празен курник и тя родила там син. Отишъл царският син през нощта, долепил уста до една пролука на вратата и попитал:

— Какси ти и как е моят син?

— В слама лежи синът ти, в слама лежа и аз — обадила се жена му.

С болка на сърце се приbral царският син.

Узнал царят, че през нощта е идвал неговият син, и заповядал да пренесат снаха му в най-хубавата стая на двореца и да я сложат на пухено легло с постелки от сърма и коприна. На другата нощ царският син отишъл отново и пошепнал на вратата:

— Какси ти и как е моят син?

— В пух лежи твойт син, аз — в сърма и коприна.

Радостен се приbral царският син.

Царят поискал да види сина си и заръчал на снаха си: „Когато дойде мъжът ти, помоли го да влезе и да ти даде вода“.

На третата нощ царският син отишъл пак пред вратата.

— Какси ти и как е моят син?

— В пух лежи твоят син, а аз — в сърма и коприна. Влез и ми подай вода.

Царският син влязъл. Неговите близки тутакси го заобиколили, взели да го прегръщат и целуват.

Заварило ги утрото. Царският син отново се вкаменил. Вкаменил се, но не се съживил вече ни денем, ни нощем. Съжалявали, плакали жена му и близките му, но било вече късно!

А царският внук растял не с дни, а с часове. Веднъж, като си играел на брега на реката, хвърлил камък и счупил стомната на една бабичка. Извърнала се бабичката и му рекла:

— Да те прокълна, няма да те прокълна, и без това твоят дядо е нещастен. По-добре да беше тръгнал да намериш средство как да помогнеш на баща си.

Замислило се момчето. Отишло при майка си.

— Защо си посрнал, синко? — попитала тя.

— Къде е баща ми? — попитал я той на свой ред. Майката се натъжила.

— Ето, виждаш ли този камък? Това е твоят баща! — И разказала всичко на сина си.

Синът рекъл:

— Ще отида да намеря майката на слънцето, ще ѝ се примоля да ми помогне. — И тръгнал.

Вървял, вървял, видял в полето орачи. И ралата, и ремъците, и хамутите, всичките им такъми — само от желязо. Впрегнали девет цифта волове, шибат ги, хокат ги, ще уморят добитъка; самите те в пот се обливат, а полза никаква.

— Здравейте! — поздравило ги момчето.

— Здравей и ти! Къде си се запътил?

— Търся майката на слънцето.

— Защо ти е?

Момчето им разказало всичко. Орачите му се помолили:

— Направи ни едно добро, попитай каква е тази поразия, защо се мъчим така — не можем да разорем земята.

— Добре, ще попитам.

Вървяло, колкото вървяло, гледа — овчари пасат овце, а овцете едва мърдат, руната им до земята, с мъка ги влачат и всички умират от жега.

— Здравейте!

— Здравей и ти! Къде си се запътил?

— Търся майката на слънцето. Овчарите го помолили:

— Направи ни едно добро, попитай какво да сторим, нали виждаш, овцете умират.

— Добре, ще попитам.

Пренощувало момчето при овчарите, а на сутринта, рано-рано, продължило пътя си.

Вървяло, вървяло, гледа — пред него елен. Муцунаста си еленът заврял в земята, а рогата му чак до небето стигат. Стои и не може да мръдне от мястото си. Момчето го помолило:

— Нека се изкача по рогата ти до небето!

— Добре — рекъл еленът, — само че попитай какво да правя, как да се избавя от рогата си, загивам!

— Добре, ще попитам.

Изкачило се момчето по рогата на елена и отишло при майката на слънцето.

— Каква неволя те е довела тук, синко? — попитала тя. Момчето й разправило:

— Слънцето е вкаменило баща ми, искам да разбера как да му помогна, научи ме!

— Това не е мъчно, синко — рекла тя, — почакай да се върне синът ми, ще го разпитам.

Майката на слънцето духнала върху момчето, превърнала го в глава лук и го захвърлила под леглото. Слънцето се прибрало.

— Сине мой, от сутрин до вечер обикаляш света, а нищо не казваш. Разкажи ми, какво става по земята?

— Добре, ще ти разкажа, майко. Царят на една страна имаше един-единичък син. Аз обикнах момчето и всяка сутрин, щом изгрея, му изпращах първите си лъчи. А то ставаше, обличаше се и се прозяваше право в лицето ми. Търпях, търпях, жално ми беше да го убия, та затова го превърнах в камък. Да има някой да му занесе водата, с която съм се мил, и да го поръси с нея, тутакси ще оживее. Има и едни орачи

на земята. Ралата им и всичките им такъми са от желязо, впрягат девет чифта волове, бият животните, а те едва влачат ралото, къде ще могат земята да изорат? Да има някой да им каже да направят всичко от дърво, само палешникът на ралото да е железен, а такъмите — от ремък или въже, тогава лесно ще изорат. Има и едни овчари. Овцете им едва влачат руната си, от жега ще изпукат. Да има някой да им каже да си направят железни ножици и два пъти в годината да стрижат овцете, ще им послужи и вълната, ще се оправят и разплодят и овцете. Има на земята и един елен. Откак се е родил, рогата му все растат и растат, стигнали са чак до небето. Да има някой да му каже да се напие с майска роса и да тръсне глава, всичките му стари рога ще опадат.

Момчето чуло всичко. Съмнало се. Слънцето станало, измило се и излязло, а майка му напълнила една стомна с водата, в която то се мило, и я дала на момчето.

Спуснало се момчето на земята по рогата на елена и го научило:

— Напий се с майска роса и тръсни глава — всичките ти стари рога ще изпадат!

Направил еленът, каквото му казали, и се отървал от рогата си.

Отишло сетне момчето при овчарите и ги научило какво да правят. Те взели железни ножици и остригали овцете — и вълната им влязла в работа, и овцете се оправили.

Стигнало момчето при орачите и ги научило как да орат. Направили те дървени рала, дървени яреми, въжени такъми и само палешниците оставили железни. Напънали се воловете — цялото поле изорали. И орачите забогатели, и добитъкът се съвзел.

Донесло момчето в къщи слънчевата вода, напръскало вкаменения си, баща и той се съживил.

*Mor там, пир тук,
триците там, брашното тук.*

[1] Да го урочаса — суеверно вярване, че хора с „лош“ поглед, с „лошо“ пожелание могат да причинят зло на някого. Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.